

6 maart 2012

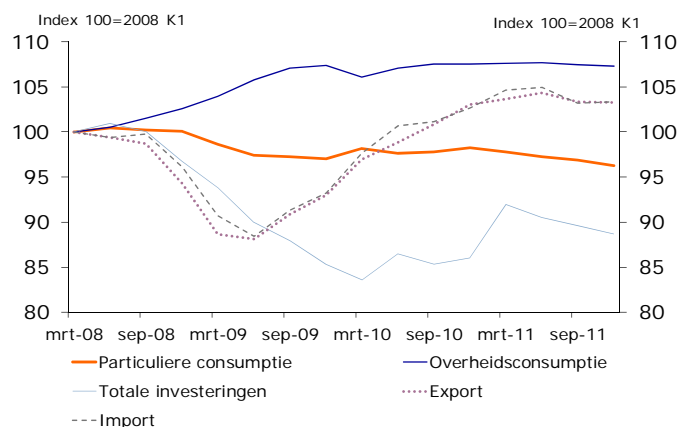
Nederland in recessie

	2011	2012	2013
<i>jaar-op-jaar mutatie in %</i>			
Bruto Binnenlands Product	1,2	-3/4	1
Particuliere consumptie	-0,9	-1 1/4	-1/2
Overheidsbestedingen	0,4	-1	-1 1/4
Private investeringen	5,8	-2 1/4	2
Goederen- en dienstenuitvoer	3,7	1 3/4	5
Goederen- en dienstenuitvoer	3,5	1	4 1/4
Consumentenprijsindex	2,4	2 1/4	2
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	5,4	6 1/2	6 1/2
Begrotingssaldo overheid (% BBP)	-5,0	-4 1/2	-4 1/2
Overheidsschuld (% BBP)	65,4	69 1/2	73
Saldo lopende rekening (% BBP)	6 3/4	7 1/4	7

De omvang van de Nederlandse economie is in reële termen in het vierde kwartaal van 2011 met 0,7% gekrompen ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Aangezien dit het tweede achtereenvolgende kwartaal was dat de economie kromp, verkeert de Nederlandse economie statistisch in een recessie. Ten opzichte van 2010 groeide de economie in 2011 nog wel met 1,2%. Naar verwachting krimpt de omvang van de economie in de eerste helft van dit jaar verder, maar trekt de groei daarna aan. Toch neemt de reële omvang van de economie in 2012 gemiddeld af ten opzichte van 2011. Dit wordt vooral veroorzaakt door de forse krimp van de economie eind 2011.

Bron: CBS, Rabobank

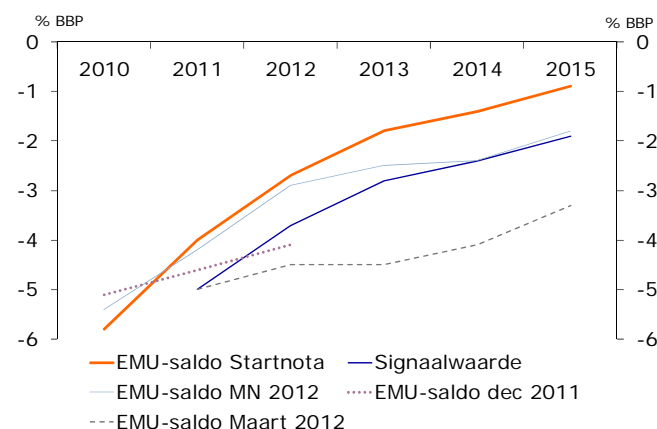
Particuliere consumptie; een factor van belang

Bron: CBS

Het herstel sinds de recessie van 2009 was vooral gedreven door de toename van de internationale handel. Het afgelopen jaar is de netto-bijdrage van die handel aan de groei nauwelijks meer positief geweest, en in het laatste kwartaal zelfs negatief. De binnenlandse bestedingen, de particuliere consumptie voorop, hebben nauwelijks bijgedragen aan groei, en zijn ook de reden dat Nederland weer in een recessie is beland. Zo nam de particuliere consumptie in het vierde kwartaal met 0,6% af ten opzichte van het derde kwartaal. Aangezien de particuliere consumptie goed is voor 45% van het BBP, is dit een belangrijke reden voor de krimp van de economie. Ook het volume van de investeringen nam in het vierde kwartaal met 1,0% af.

CPB: lagere groei, groter begrotingstekort

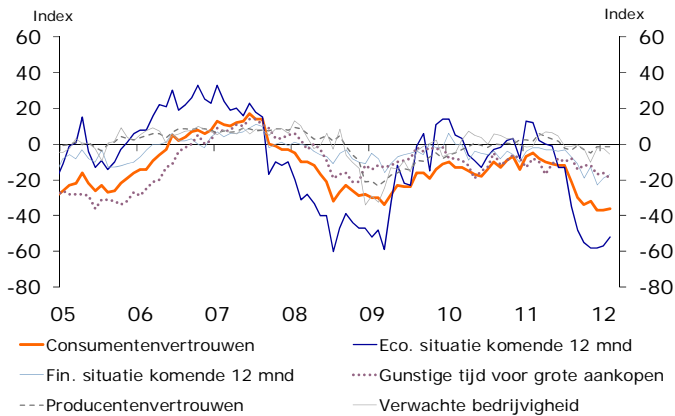
Bron: CPB

Als gevolg van de conjuncturele verslechtering valt het EMU-saldo in 2012 en in de jaren daarna lager uit dan eerder gedacht. Maar ook zonder de verslechtering was het tekort in 2011 al 1%-punt hoger dan waar het kabinet aan het begin van de regeerperiode op rekende. Dit impliceert dat de begrotingsdiscipline van dit kabinet ook niet afdoende is. Als het begrotingstekort aan het eind van de kabinetsperiode op de voorgenomen 0,9% moet uitkomen, zijn extra bezuinigingen van netto 16 miljard euro nodig. Door de in het regeerakkoord afgesproken signaalwaarde van 1%, heeft het kabinet hierbij een speelruimte van 6 miljard. Als het kabinet aan de Europese regels wil voldoen, moet een bezuiniging van 9 miljard al in 2013 zijn gerealiseerd.

Conjunctuurbeeld Nederland

6 maart 2012

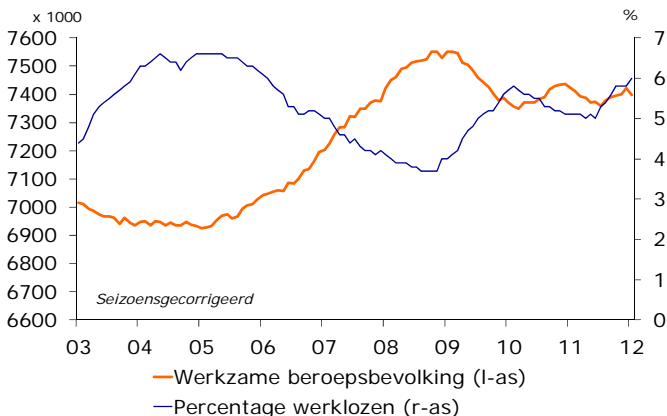
Iets minder pessimisme bij consumenten

Bron: CBS

Na de economische krimp van 0,7% in het afgelopen kwartaal, zijn de vooruitzichten voor de huidige en aankomende kwartalen iets gunstiger. Ook consumenten lijken dit zo te ervaren. Ten opzichte van december steeg het vertrouwen van consumenten in de economische en financiële situatie in de aankomende 12 maanden in februari met 6 punten. Dat het consumentenvertrouwen slechts met 1 punt toenam, komt doordat huishoudens negatiever zijn gaan oordelen over de afgelopen 12 maanden. Producenten kijken op hun beurt positiever aan tegen hun orderpositie en voorraden. Dit resulteert echter niet in een toename van het producentenvertrouwen door een afname van de verwachte bedrijvigheid.

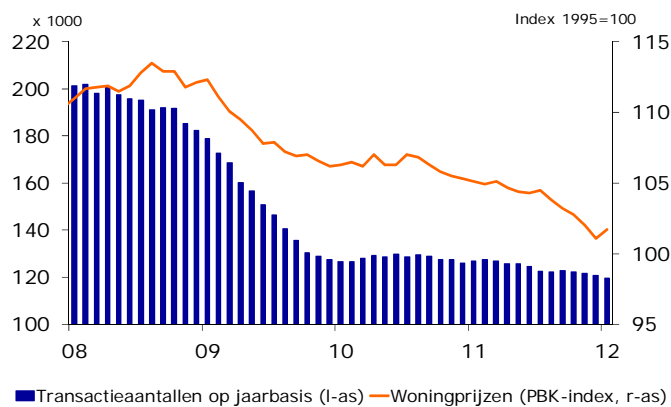
Werkloosheid loopt verder op

Bron: CBS

In januari van dit jaar steeg het werkloosheidspercentage naar 6,0% van de beroepsbevolking. Een stijging van de werkloosheid gaat meestal hand in hand met een daling van de werkgelegenheid. In de periode mei-december van afgelopen jaar was dit echter niet het geval. Terwijl het werkloosheidspercentage opliep van 5,1% naar 5,8%, steeg het aantal werkzame personen met 50.000. Oorzaak was dat de beroepsbevolking in dezelfde periode toenam met 106.000. De toename in vraag naar arbeid was dus onvoldoende om het gestegen arbeidsaanbod te absorberen. In januari steeg echter het aantal werklozen, van 456.000 naar 474.000, terwijl de beroepsbevolking afnam.

Woningmarkt: goed en slecht nieuws

Bron: CBS en Kadaster

Na vijf maanden van prijsdalingen, steeg in januari 2012 de index van bestaande koopwoningen van het CBS met 0,6% ten opzichte van de maand daarvoor. In december bedroeg de daling op maandbasis nog 0,9%. Ander positief nieuws is dat het aantal gedwongen verkopen is gedaald van 393 in januari 2011 naar 149 in januari 2012. Minder goed nieuws is dat de transactieaantallen in januari met 15% zijn gedaald ten opzichte van een jaar geleden. In absolute aantallen ging het om 7.082 woningen. Aangezien het herstel op de woningmarkt vaak via een toename van de transactieaantallen verloopt, wijzen de recente cijfers nog niet op een structurele verbetering.

www.rabobank.com/economie

Maarten van der Molen
Tel. 030 – 2164490
M.T.Molen@rn.rabobank.nl